

Zhodnocení Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 23.06.1976, sp. zn. Tpjf 39/75, ECLI:CZ:NS:1976:TPJF.39.1975.1

Číslo: 40/1976

Právní věta: Zhodnotenie praxe súdov pri výklade a aplikácii zákona č. 44/1973 Sb. o ochrannom dohlade.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 23.06.1976

Spisová značka: Tpjf 39/75

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Zhodnocení

Hesla: Obžaloba, Ochranný dohled

Předpisy: 140/1961 Sb. § 24

§ 10 písm. a

§ 11 odst. 1

§ 178 odst. 2 44/1973 Sb. § 1 odst. 1

§ 2 odst. 2

§ 2 odst. 2 písm. a

§ 2 odst. 2 písm. b

§ 203

§ 213 141/1961 Sb. § 178 odst. 1

§ 25

§ 3 odst. 1

§ 3 odst. 2

§ 35 odst. 2

§ 37

§ 4 odst. 1

§ 4 odst. 2

§ 4 odst. 4

§ 5 odst. 1

§ 5 odst. 2

§ 59 odst. 2

§ 6 odst. 1

§ 72 odst. 2 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40/1976 sb. rozh.

Zhodnotenie

praxe súdov pri výklade a aplikácii zákona č. 44/1973 Sb. o ochrannom dohlade.

(Výťah z kontrolnej správy trestného kolégia Najvyššieho súdu ČSSR z 23. 6. 1976 č. [Tpjf 39/75.](#))

Zákon č. 44/1973 Zb. o ochrannom dohlade, ktorého účelom je ďalšie posilnenie ochrany spoločnosti pred protispoločenskou činnosťou osôb obzvlášť narušených, ako aj dovŕšenie nápravy odsúdených, je jedným z významných právnych prostriedkov úspešnej realizácie záverov XIV. zjazdu KSČ, ktorý v prijatej rezolúcii uložil orgánom činným v trestnom konaní viesť energický a koordinovaný boj proti kriminalite, zabezpečiť včasný a rozhodný postih páchatelov trestných činov.

Skutočnosť, že ochranný dohľad je novou inštitúciou trestného práva, pomerne krátka účinnosť ZOD, jeho význam a účinok, ktorý sa od neho očakáva v boji proti kriminalite, najmä proti recidíva, vyžaduje naďalej venovať výkladu a aplikácii tohto zákona sústavnú a cielavedomú pozornosť. Najvyšší súd ČSSR zaradil preto do svojho Akčného programu na realizáciu uznesenia pléna ÚV KSČ z 27. - 29. 1. 1974 pre obdobie do XV. zjazdu KSČ kontrolu súdnej praxe pri aplikácii Zákona o ochrannom dohlade.

Účelom tohto kontrolného prieskumu bolo získať ďalší prehľad a poznatky o uplatňovaní ZOD v súdnej praxi, najmä o tom, ako sa využívajú doterajšie zovšeobecňujúce materiály a či sa odstraňujú, a v akom rozsahu, hlavne tie nedostatky, na ktoré poukázalo plénum Najvyššieho súdu ČSSR v zhodnotení zo

16. 12. 1974 č. [Plsf 3/74](#) (č. 1/1975 Zb. rozh. tr.).

Túto úlohu Najvyšší súd ČSSR splnil v súčinnosti s najvyššími súdmi republík, ktoré vykonali prieskum súdnej praxe pri uplatňovaní ZOD na vybraných okresných súdoch vo všetkých krajoch republiky. Najvyšší súd ČSR vykonal prieskum na dvadsiatich dvoch a Najvyšší súd SSR na dvanástich okresných súdoch. Predmetom prieskumu boli trestné veci, v ktorých boli v roku 1974 uložené odsúdením za úmyselné trestné činy alebo za úmyselné prečiny. Najvyšší súd ČSSR vychádzal pri svojom zhodnotení predovšetkým z podkladových správ najvyšších súdov republík, ako aj z poznatkov za obdobie rokov 1974 a 1975, ktoré získal sledovaním rozhodovania týchto súdov, účasťou na gremiálnych poradách krajských súdov a z materiálov iných ústredných orgánov v rámci medzirezortnej súčinnosti.

Ukladanie ochranného dohľadu podľa § 4 odst. 2 ZOD

Súdy ukladajú ochranný dohľad fakultatívne podľa § 4 odst. 2 ZOD prevažne za trestné činy, najmä za trestné činy príživníctva, proti majetku v osobnom a v socialistickom vlastníctve, zanedbania povinnej výživy a výtržníctva. V menšom rozsahu ukladajú ochranný dohľad za úmyselné prečiny.

Prvopotrestaným páchatelom prečinov sa ukladá ochranný dohľad len výnimočne, spravidla za prečin príživníctva.

Túto tendenciu ukladania ochranného dohľadu treba považovať za správnu, lebo je v súlade so zámerom Zákona o ochrannom dohlade, vyjadreným v materiálnej podmienke § 4 odst. 2 ZOD.

Napriek tejto správnej tendencii pri ukladaní ochranného dohľadu sa vyskytujú v jednotlivých krajoch rozdielnosti, najmä v pomere počtu osôb, ktorým bol uložený ochranný dohľad za prečiny a

za trestné činy.

Táto nerovnomernosť pri ukladaní ochranného dohľadu spočíva predovšetkým v nejednotnej aplikácii materiálnych podmienok § 4 odst. 2 ZOD.

Obidva najvyššie súdy republík zhodne poukazujú na to, že naďalej trvá nedostatok spočívajúci v tom, že súdy nevyužívajú vždy možnosť fakultatívneho ukladanie ochranného dohľadu v prípadoch, v ktorých sú splnené zákonné podmienky uvedené v § 4 odst. 2 ZOD. Išlo najmä o prípady viackrát potrestaných recidivistov, často špeciálnych recidivistov, ktorí majú zlú povesť, zlý pomer k práci a k plneniu občianskych povinností, a ktorí sa opakovane krátko po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody dopúšťajú rôznych úmyselných trestných činov majetkovej, príp. príživnickej povahy. Podľa poznatkov Najvyššieho súdu ČSR sa chyby tohto druhu vyskytujú takmer na všetkých preverovaných súdoch. Najvyšší súd SSR poukazuje na to, že z preverovaných 1704 spisov sa na okresných súdoch zistilo, že v 143 veciach nedošlo k uloženiu ochranného dohľadu napriek tomu, že boli splnené zákonné podmienky.

Napr. vo veci Okresného súdu v P. bol obvinený odsúdený za trestný čin príživníctva podľa § 203 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov za to, že po dobu šiestich mesiacov sa nechal živiť matkou, žobral po hostincoch, prespával na železničných stanicích a na stavbách. Ochranný dohľad mu nebol uložený napriek tomu, že mal sklony k nadmernému požívaniu alkoholu, predtým bol šesťkrát trestaný prevažne za trestné činy proti majetku a za príživníctvo. Z posledného výkonu trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý mu bol uložený za trestné činy pohlavného zneužívania podľa § 242 odst. 1 Tr. zák. a príživníctva podľa § 203 Tr. zák., sa vrátil v auguste 1971. Ani potom nemal uspokojivé správanie, peniaze utrácal za alkohol a za požívanie alkoholu v práci bol kárne postihnutý.

Okresný súd v K. uznal obvineného za vinného z trestného činu príživníctva podľa § 203 Tr. zák. a odsúdil ho na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní ôsmich mesiacov v druhej nápravno-výchovnej skupine. Okresný súd ochranný dohľad neuložil, hoci obvinený bol v rokoch 1971 a 1972 tri razy potrestaný na nepodmienečné tresty odňatia slobody, z toho v dvoch prípadoch za prečiny príživníctva a v jednom prípade za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 odst. 2 Tr. zák. Pritom obvinený v mieste bydliska nemal dobrú povesť, práci sa vyhýbal, nechal sa vydržiavať svojou manželkou a ani po výkone uložených trestov odňatia slobody nevedol poriadny život pracujúceho človeka.

Podklady potrebné pre posúdenie zákonom požadovaných podmienok pre uloženie ochranného dohľadu podľa § 4 odst. 2 ZOD boli spravidla objasnené už v prípravnom konaní. Posudky a správy podávané národnými výbormi a zamestnávateľmi, event. príslušné súdne spisy o predchádzajúcich odsúdeniach obvinených spravidla postačovali pre zistenie osobných charakterových a pracovných vlastností páchatelov, ich spôsobu života a stupeň narušenosti a tým aj pre záver o splnení podmienok pre uloženie ochranného dohľadu v rozsahu § 2 odst. 1 ZOD. Nedostatky boli však zistené pri objasňovaní prečinov.

Súdy pri ukladaní ochranného dohľadu vychádzajú z podkladov zistených orgánmi činnými v trestnom konaní, niekedy však nezisťujú na hlavnom pojednávaní, či v čase od skončení prípravného konania, resp. objasňovania nedošlo, príp. nedôjde k takým podstatným zmenám v osobných pomeroch obvineného (napr. v rodinných vzťahoch, v prostredí, v ktorom žije alebo bude žiť a pod.), ktoré môžu mať vplyv na správne rozhodnutie o ochrannom dohľade.

Hlavná príčina nedostatočného využívania ustanovenia § 4 odst. 2 ZOD spočíva v tom, že súdy nie vždy náležite hodnotia okolnosti rozhodujúce z hľadiska splnenia zákonných podmienok pre uloženie ochranného dohľadu, a to aj so zreteľom na účel ochranného dohľadu vyjadrený v § 1 odst. 1 ZOD.

Najvyšší súd SSR vidí neuspokojivý stav využívania možnosti fakultatívneho ukladanie ochranného dohľadu aj v tom, že orgány prípravného konania, najmä prokurátor, nenavrhujú súdu, aby uložil toto ochranné ochranné opatrenie.

Vo veciach, v ktorých uložili ochranný dohľad, sudy spravidla postupovali správne. Výnimočne bolo zistené, že súd uložil ochranný dohľad bez splnenia formálnych podmienok požadovaných zákonom. Tieto chyby napravili krajské sudy v odvolacom konaní, resp. najvyššie sudy republík v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona.

Napr. vo veciach Okresného súdu v O., Okresného súdu v O. a Okresného súdu v T. bol obvinenému, ktorý bol odsúdený na podmienený trest odňatia slobody, uložený ochranný dohľad.

Vo veci Obvodného súdu v P. bol obvinenému, ktorý bol za trestný in podľa § 213 odst. 1 Tr. zák., spáchaný z nebanlivosti, odsúdený na podmienený trest odňatia slobody, tiež uložený ochranný dohľad.

Vyskytli sa aj prípady, že sudy uložili ochranný dohľad, hoci neboli splnené materiálne podmienky uvedené v § 4 odst. 2 ZOD. Chyby spočívali najmä v tom, že ochranný dohľad bol uložený aj takým páchatelom, najmä osobám vo veku blízkom veku mladistvých, u ktorých stupeň narušenia a ani povaha a rozsah spáchanej trestnej činnosti nevyžadovali uloženie tohto ochranného opatrenia. Pri aplikácii cit. zákonného ustanovenia treba vychádzať z toho, že cieľom ochranného dohľadu je prispieť k ďalšiemu posilneniu ochrany spoločnosti pred protispoločenskou činnosťou osôb obzvlášť narušených, ako aj k dovŕšeniu nápravy odsúdeného. Ochranný dohľad teda prichádza do úvahy predovšetkým u recidivistov a u osôb po prvý raz odsúdených na nepodmienečný trest odňatia slobody, u ktorých asociálny spôsob života a morálne narušenie je takého rázu, že bez uloženia ochranného dohľadu nie je možné dosiahnuť ich resocializáciu (pozri č. 54/1975 Zb. rozh. tr.).

Vo veci Okresného súdu v R. bol obvinený uznaný za vinného z trestného činu násillia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a Tr. zák. (pod vplyvom alkoholu sa v byte svojich rodičov nebezpečne vyhrážal nožom a sekerou svojej matke preto, že mu nechcela dať peniaze na alkoholické nápoje) a pre prečin príživníctva podľa § 10 zák. č. 150/1969 Zb. Bol odsúdený na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov v prvej nápravno-výchovnej skupine. Podľa § 72 odst. 2 písm. b) Tr. zák. bolo obvinenému uložené ústavné ochranné protialkoholické liečenie a podľa § 4 odst. 2 ZOD mu bol uložený aj ochranný dohľad. Obvinený je slobodný, hluchonemý, nie je spôsobilý pracovať samostatne, ale len pod dozorom rodičov, resp. iných osôb, častejšie požíva alkoholické nápoje a pod ich vplyvom prejavuje sklony k násillnostiam a výtržnostiam. Do spáchania uvedenej trestnej činnosti nebol súdne trestaný. Hľadiskám zákona preto zodpovedalo len uloženie ochranného protialkoholického liečenia.

Získané poznatky - napriek uvedeným nedostatkom - ukazujú na to, že sa zlepšuje prax súdov pri ukladaní ochranného dohľadu podľa § 4 odst. 2 ZOD. Súdnou prax správne ovplyvnil zovšeobecňujúce materiály Najvyššieho súdu ČSSR a najvyšších súdov republík, ako aj dozorová činnosť krajských súdov. Možno preto právom očakávať, že v budúcnosti sa ešte viac zvýrazní táto zlepšujúca tendencia súdneho rozhodovania a bude sa znižovať neodôvodnená nerovnomernosť fakultatívneho ukladaní ochranného dohľadu podľa § 4 odst. 2 ZOD. Je však potrebné, aby najvyššie sudy republík a krajské sudy aj v ďalšom období naďalej venovali tejto problematike náležitú pozornosť a zamerali sa na zjednotenie praxe súdov aj pokiaľ ide o výklad a používanie tohto zákonného ustanovenia.

Využívanie ustanovenia § 2 odst. 2 ZOD

Inštitúcia fakultatívnych povinností a obmedzení podľa § 2 odst. 2 ZOD sa v praxi súdov využíva stále pomerne zriedkavo. Táto neuspokojivá situácia vyplýva z toho, že sudy si nie vždy dostatočne

uvedomujú, že ustanovizň ďalších povinností a obmedzení v zmysle § 2 odst. 2 ZOD je významným nástrojom individualizácie ochranného dohľadu a prispôsobenia jeho obsahu potrebám resocializácie a dovŕšenia nápravy konkrétneho páchatela.

Správne uplatňovanie tohto nástroja si však vyžaduje dôkladnú znalosť osoby páchatela, jeho pomerov, ako aj príčin a podmienok jeho trestnej činnosti. K celkovému zlepšeniu situácie pri ukladaní ďalších povinností a obmedzení podľa § 2 odst. 2 ZOD by mohla účinne prispieť aj vyššia aktivita a iniciatíva orgánov prípravného konania a objasňovania. tieto orgány by mali častejšie navrhovať ďalšie konkrétne fakultatívne povinnosti a obmedzenia, ktoré by mohli účinne pôsobiť pri dovŕšení nápravy páchatela a pri zamedzení opätovného spáchania trestnej činnosti.

Pri previerke spisov sa zistili prípady, v ktorých súdy síce uložili ochranný dohľad v rozsahu stanovenom v § 2 odst. 1 ZOD, ale nevyužili možnosť uložiť ďalšie povinnosti a obmedzenia podľa § 2 odst. 2 ZOD, ako aj prípady, v ktorých prichádzalo do úvahy uloženie ďalších povinností a obmedzení, súdy však vôbec neuložili ochranný dohľad.

Napr. Okresný súd v Č. B. uznal obvineného za vinného z trestných činov výtržníctva podľa § 202 odst. 1 Tr. zák. a útoku na verejného činiteľa podľa § 156 odst. 2 Tr. zák., ktorých sa dopustil tým, že v podnapilosti urobil výtržnosť a v reštaurácii hrubo urazil príslušníka ZNB pri jeho zákroku. Bol mu preto uložený nepodmienečný trest odňatia slobody a ochranný dohľad na dva roky v rozsahu § 2 odst. 1 ZOD. Pretože išlo o páchatela už 11krát trestaného a náchylného na požívanie alkoholu, malo mu byť uložené aj ďalšie obmedzenie podľa § 2 odst. 2 ZOD, týkajúce sa požívania alkoholu.

Vo veci Okresného súdu v d. K. bol obvinený odsúdený za trestné činy príživníctva podľa § 203 Tr. zák. a zanedbania povinnej výživy podľa § 213 odst. 1 Tr. zák., spáchaný úmyselne, na nepodmienečný trest odňatia slobody. Obvinený bol viackrát súdne trestaný za rôznu trestnú činnosť, živil ho rodičia, v hostincoch si nechával platiť alkoholické nápoje, odopieral vstúpiť do zamestnania, práci sa vyhýbal a túlal sa. Okresný súd neuložil ochranný dohľad a nevyužil ani možnosť uložiť ďalšie povinnosti a obmedzenia podľa § 2 odst. 2 ZOD, ktoré mohli spočívať napr. v uložení povinnosti zaradiť sa do pracovného pomeru, v povinnosti včas a riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť a v povinnosti zdržiavať sa na prikázanom mieste.

Pokiaľ súdy použili ustanovenie § 2 odst. 2 ZOD, väčšinou ukladali páchatelom len povinnosti a obmedzenia, ktoré sú v zákone uvedené ako príklad. Pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia sa vyskytujú nedostatky aj v tom, že uložené povinnosti a obmedzenia nie sú vždy vo výroku rozhodnutia dostatočne konkretizované tak, aby sa dali vykonávať a kontrolovať.

Najčastejšie sa ukladalo obmedzenie podľa § 2 odst. 2 písm. a) ZOD, podľa ktorého súd uloží zákaz navštevovať určité miesta, miestnosti, podniky alebo zhromaždenia. Spravidla sa ukladal zákaz navštevovať pohostinstvá a prípadne aj iné podniky za účelom požívania alkoholických nápojov. Pri ukladaní tohto obmedzenia sa vyskytujú chyby najmä v tom, že výroky súdneho rozhodnutia nie sú vždy správne a presne formulované.

Vo veci Okresného súdu v R. S. bolo obvinenému uložené obmedzenie podľa § 2 odst. 2 písm. a) ZOD spočívajúce „v zákaze navštevovať reštaurácie, pohostinstvá a iné takéto zariadenia, kde sa podávajú alkoholické nápoje“. Takto uložený zákaz je príliš široko formulovaný, lebo obmedzuje právo obvineného navštíviť uvedené zariadenia aj za iným účelom, napr. za účelom stravovania.

Okresný súd v B. uložil páchatelovi obmedzenie spočívajúce v tom, že sa mu zakazuje návšteva všetkých verejných miestností, najmä vinární a pohostinstiev. Túto chybu napravil na základe sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd ČSR, ktorý vo svojom rozhodnutí správne vyslovil, že ZOD nemožno uložiť také obmedzenie, ktoré by odsúdeného neprimerane obmedzovalo v

možnostiach kultúrne žiť a využívať osvetové zariadenia (pozri č. 42/1975 Zb. rozh. tr.).

V praxi súdov sa vyskytli prípady nejednotného ukladania ďalších povinností a obmedzení podľa § 2 odst. 2 ZOD u osôb, ktoré sú náchylné na nadmerné požívanie alkoholických nápojov. Najvyšší súd ČSR k tejto otázke zaujal názor, že podľa § 2 odst. 2 písm. a) ZOD treba ukladať zákaz návštev konkrétnych podnikov vtedy, ak páchatel' častejšie navštevuje práve tieto podniky, v ktorých nadmerne požíva alkoholické nápoje. Ak však má páchatel' všeobecné sklony k nadmernému požívaniu alkoholických nápojov, t. j. využíva rôzne možnosti a príležitosti na opíjanie, môže v rámci ochranného dohľadu lepšie pôsobiť všeobecný zákaz požívania alkoholických nápojov vyslovený podľa § 2 odst. 2 ZOD, a to buď absolútne alebo v určitom rozsahu.

Najvyšší súd ČSSR je toho náhľadu, že u páchatel'ov náchylných na nadmerné požívanie alkoholu treba ukladať zákaz navštevovať s cieľom požívania alkoholu akékoľvek podniky, pretože pri zákaze návštev len niektorých podnikov, ktoré je páchatel' zvyklý navštevovať, vždy hrozí nebezpečenstvo, že páchatel' bude navštevovať iné podniky.

V súdnej praxi sa ustanovenie § 2 odst. 2 písm. b) ZOD využíva pomerne zriedka. Pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia vychádzajú súdy zo správneho názoru, že zákon neumožňuje meniť povinnosti a obmedzenia uložené podľa § 2 odst. 2 ZOD - a teda ani meniť prikázané miesto alebo obvod pobytu - počas výkonu ochranného dohľadu a prispôbiť tieto povinnosti a obmedzenia zmenenej situácii páchatel'a. Z toho dôvodu sa má prikázanie pobytu podľa § 2 odst. 2 písm. a) ZOD ukladať tak, aby odsúdenému neznemožňovalo životné a pracovné uplatnenie. Uloženie povinnosti zdržiavať sa v prikázanom mieste alebo obvode a nevzdalovať sa z neho bez súhlasu orgánu vykonávajúceho ochranný dohľad musí predchádzať dôkladné a úplné objasnenie veci v tom smere, či odsúdený bude mať vôbec možnosť bývať a pracovať v prikázanom mieste alebo obvode, či tým nebudú narušené jeho rodinné vzťahy a či teda uloženie takejto povinnosti môže prispieť k dovŕšeniu nápravy a resocializácie odsúdeného (pozri č. 56/1975 Zb. rozh. tr.).

Najvyššie súdy republík zastávajú zhodný názor, že „prikázaným miestom“ v zmysle § 2 odst. 2 písm. b) ZOD treba rozumieť územie, v ktorom prislúcha výkon štátnej správy orgánu národného výboru prvého stupňa; „obvodom“ podľa toho ustanovenie môže byť územie dvoch alebo viacerých takýchto miest, územie okresu alebo kraja, príp. viacerých okresov alebo krajov (pozri stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu ČSR č. j. [Tpj 37/75](#), uverejnené aj pod č. 55/1975 Zb. rozh. tr.). Za prikázané miesto nemožno považovať určitú budovu, priestory v určitom objekte a pod.

Nesprávny je preto výrok rozsudku Okresného súdu v T., ktorým bola obvinenému podľa § 2 odst. 2 písm. b) ZOD stanovená povinnosť zdržiavať sa v Domove dôchodcov v Z. Pri správnom postupe mal okresný súd prikázať obvinenému, ktorý mal sklony túlať sa a na potulkách páchal majetkovú trestnú činnosť, povinnosť zdržiavať sa na území obce Z.

Výnimočne sa vyskytol prípad, v ktorom súd pri ukladaní povinnosti podľa § 2 odst. 2 písm. b) ZOD neuviedol prikázané miesto alebo obvod, v ktorom sa má páchatel' zdržiavať a z ktorého sa nesmie vzdalovať bez súhlasu orgánu vykonávajúceho ochranný dohľad.

Išlo o vec Okresného súdu v G., ktorý uložil páchatel'ovi ochranný dohľad v rozsahu § 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) ZOD, ale ani vo výroku rozsudku ani v jeho odôvodnení neuviedol, na ktoré miesto alebo na ktorý obvod sa vzťahuje povinnosť uvedená v § 2 odst. 2 písm. b) ZOD. Krajský súd v B. nenapravil v odvolacom konaní chybu súdu prvého stupňa a v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že o ochrannom dohľade sa rozhodlo v súlade so zákonom.

Povinnosti a obmedzenia podľa § 2 odst. 2 ZOD môžu smerovať len k tomu, aby sa páchatel' zbavil návykov, ktoré boli príčinou alebo podmienkou spáchaného trestného činu (prečinu), alebo ktoré by

mohli v budúcnosti viesť k ďalšej trestnej činnosti.

Ďalšie povinnosti alebo obmedzenia, ktoré nie sú ako príklad uvedené v § 2 odst. 2 písm. a) alebo b) ZOD, sa ukladajú len výnimočne. Z týchto ďalších povinností a obmedzení ukladali sudy najmä zákaz požívania alkoholických nápojov tým páchatelom, ktorí spáchali trestný čin pod vplyvom alkoholu alebo páchatelom, u ktorých páchanie trestnej činnosti je motivované požívaním týchto nápojov., Páchatelom trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák. bola uložená napr. povinnosť riadne plniť vyživovaciu povinnosť alebo povinnosť preukazovať orgánu vykonávajúcemu ochranný dohľad plnenie vyživovacej povinnosti. K vyššie uvedenej povinnosti treba uviesť, že je vhodnejšie páchatelom odsúdeným za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák. ukladať priamo povinnosť riadne a načas plniť vyživovaciu povinnosť; kontrola plnenia tejto povinnosti aj tak potom pripadá orgánu Verejnej bezpečnosti, ktorý v zmysle § 6 odst. 1 ZOD vykonáva ochranný dohľad.

Podľa zhodnotenia praxe súdov, ktorú prejednálo plénum Najvyššieho súdu ČSSR pod [PlsF 3/74](#), sa má pozornosť súdov zamerať na to, že pokiaľ ide o ďalšie povinnosti a obmedzenia, ktoré nie sú ako príklad uvedené v zákone a ktoré by bolo možné a vhodné ukladať v rámci ochranného dohľadu podľa § 2 odst. 2 ZOD, možno primerane použiť judikatúru k výkladu pojmu „primerané obmedzenia“ v ustanovení § 59 odst. 2 Tr. zák. (prípadne v ďalších ustanoveniach Trestného zákona). Ide najmä o rozhodnutia č. II/1967 a a č. IV/1968 Zb. rozh. tr. Podľa tejto judikatúry možno ukladať odsúdenému najmä tieto povinnosti a obmedzenia: zákaz návštev nočných podnikov, zábav alebo športových zápasov, zákaz svojvoľne zmeniť zamestnanie (odsúdenému by však nemohol byť uložený príkaz, aby nerozvázaval pracovný pomer bez predchádzajúceho súhlasu orgánu vykonávajúceho ochranný dohľad, prípadne súdu), zákaz stykať sa s určitými osobami, zákaz hrať hazardné hry, rušiť nočný pokoj, páliť lieh. povinnosť starať sa riadne o výchovu osoby, ktorá je mu zverená, zabezpečiť riadnu dochádzku detí do školy, riadne platiť výživné alebo nahradiť v priebehu výkonu ochranného dohľadu dlžné výživné, podrobiť sa povinnému liečeniu, riadne pracovať alebo zaradiť sa do riadneho pracovného pomeru a pracovať v ňom a pod. Osobám, ktoré spáchali trestný čin pod vplyvom alkoholu alebo ktorých trestný čin bol motivovaný nemiernym požívaním alkoholických nápojov, možno ukladať napr. zákaz požívať takéto nápoje buď nadmerne alebo vôbec (k predpokladom, kedy sa má ukladať alkoholikom to-ktoré obmedzenie, pozri najmä č. IV/1968 Zb. rozh. tr.).

Vyskytla sa aj otázka, či je možné najmä páchatelovi trestného činu príživníctva podľa § 203 Tr. zák., ktorému bol uložený ochranný dohľad, uložiť podľa § 2 odst. 2 ZOD ako obmedzenie smerujúce k tomu, aby viedol poriadny život pracujúceho človeka, povinnosť zdržiavať sa v nočných hodinách vo svojom obydli.

Podľa názoru Najvyššieho súdu ČSR nemožno uloženie takého obmedzenia v niektorých prípadoch vylúčiť. Cieľom ochranného dohľadu je zamedziť alebo aspoň sťažiť asociálnym, obzvlášť narušeným osobám opätovné páchanie trestnej činnosti. Preto treba obsahovú náplň ochranného dohľadu v konkrétnych prípadoch stanoviť tak, aby plnil uvedené ciele. U páchatelov, ktorí využívajú prostredie väčších miest a sťaženú možnosť kontroly práve v nočných hodinách na opakované páchanie trestnej činnosti, najmä na lúpeže, vlámania do objektov socialistických organizácií, prostitúciu, často spojenú so spáchaním ďalšej, hlavne majetkovej trestnej činnosti, môže tieto ciele účinne splňovať vlastne len nevyhnutné obmedzenie týchto osôb vo voľnom pohybe spočívajúce v tom, že vo vymedzených nočných hodinách budú povinní sa zdržiavať vo svojom obydli a nevzdalovať sa z neho bez súhlasu orgánu vykonávajúceho ochranný dohľad. Toto citelné obmedzenie bude, pravda, na mieste pri splnení uvedených predpokladov len u páchatelov silne narušených, u ktorých nepostačia na splnenie cieľa ochranného dohľadu iné, miernejšie obmedzenia.

Najvyšší súd ČSR v súvislosti s ojedinelým používaním ďalších iných povinností a obmedzení podľa § 2 odst. 2 ZOD poukázal na správny postup Okresného súdu v Š.

Išlo o prípad, v ktorom obvinený, predtým deväťkrát trestaný prevažne za majetkovú trestnú činnosť, príživníctvo a neplnenie vyživovacej povinnosti, bol znova odsúdený ako obzvlášť nebezpečný recidivista za trestné činy podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák., § 247 odst. 1 Tr. zák. a § 203 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody. Súčasne mu bol uložený aj ochranný dohľad na čas troch rokov, v rámci ktorého podľa § 2 odst. 2 ZOD boli vyslovené tieto ďalšie povinnosti a obmedzenia: zákaz bez príčiny meniť zamestnanie, riadne plniť vyživovaciu povinnosť, v prípade zmeny zamestnania zmenu ihneď hlásiť pre výkon rozhodnutia a zákaz požívania alkoholických nápojov.

S týmto názorom Najvyššieho súdu ČSR možno súhlasiť aj preto, že uložením všetkých ďalších povinností a obmedzení podľa § 2 odst. 2 ZOD sledoval súd cieľ, aby obvinený v budúcnosti viedol poriadny život pracujúceho človeka. Uloženiu povinnosti riadne plniť vyživovaciu povinnosť a v tejto súvislosti ihneď hlásiť prípadnú zmenu zamestnania nie je na prekážku, že páchatel' nebol odsúdený aj za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zák., keď bolo inak zistené, že v minulosti túto povinnosť neplnil a keď plnenie tejto povinnosti je nutnou podmienkou toho, aby sa páchatel'ov život mohol označiť za poriadny. Ustanovenie § 2 odst. 2 ZOD nevyžaduje pre uloženie určitej povinnosti inú podmienku než tú, že musí ísť o povinnosť, ktorá smeruje k tomu, aby odsúdený viedol poriadny život pracujúceho človeka, t. j. k tomu, aby sa odstránili tie nedostatky v doterajšom spôsobe života odsúdeného, ktoré bránia tomu, aby sa jeho život mohol považovať za poriadny.

Okresný súd v Š. uložil podľa § 2 odst. 2 ZOD obvinenému, ktorému nebolo podľa § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 Tr. zák. uložené ambulantné ochranné protialkoholické liečenie, ďalšiu povinnosť „dochádzať pravidelne do protialkoholickej poradne s cieľom protialkoholického liečenia“.

Obdobne vo veci Okresného súdu v O. bola podľa § 2 odst. 2 ZOD obvinenému uložená povinnosť zdržiavať sa požívania alkoholických nápojov a povinnosť pravidelne dochádzať do protialkoholickej poradne.

Podľa názoru Najvyššieho súdu ČSR v týchto prípadoch povinnosť vyslovená podľa § 2 odst. 2 ZOD je nad rámec obdoby č. II/1967 a č. IV/1968 Zb. rozh. tr., pretože tu pôsobí iné špeciálne ochranné opatrenie, totiž ochranné liečenie vykonávané ambulantne. Vo veci Okresného súdu v O. Najvyšší súd ČSR rozhodoval v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona a vyslovil, že išlo o nesprávne nahradzovanie uloženia ambulantného ochranného protialkoholického liečenia, pre ktoré by museli byť splnené a súdom zistené podmienky uvedené v § 72 Tr. zák.

Podľa náhľadu Najvyššieho súdu ČSSR páchatel'ovi, ktorý nadmerne požíva alkoholické nápoje a u ktorého je uloženie obmedzenia v tomto smere a prípadne aj ambulantného protialkoholického liečenia lekársky indikované, možno podľa § 2 odst. 2 ZOD uložiť ambulantné protialkoholické liečenie, resp. iné obmedzenie týkajúce sa požívania alkoholu aj vtedy, keď nie sú splnené zákonné podmienky pre uloženie ochranného ambulantného protialkoholického liečenia podľa § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 Tr. zák., t. j. vtedy, keď páchatel' nespáchal trestný čin v opilosti alebo v súvislosti s požívaním alkoholu. Aj v tomto prípade je totiž uloženie takýchto obmedzení predpokladom toho, aby páchatel' viedol v budúcnosti poriadny život.

Aplikácia ustanovenia § 3 ZOD

Podľa § 3 odst. 1 ZOD sa ochranný dohľad ukladá na jeden až tri roky.

Pri určení časového rozpätia ochranného dohľadu súdy správne vychádzajú z celkového stupňa narušenia páchatel'a a závažnosti spáchanej trestnej činnosti. Obzvlášť nebezpečným recidivistom (§ 4 odst. 1 ZOD) spravidla ukladajú súdy ochranný dohľad na čas troch rokov. Prieskumom nebol

zistený prípad, aby takýmto páchatelom bol uložený ochranný dohľad na čas kratší ako dva roky.

Recidivistom, ktorým bol ochranný dohľad uložený podľa § 4 odst. 2 ZOD za úmyselný trestný čin, prevažuje dĺžka dvoch rokov a v závažnejších prípadoch sa ukladá aj na čas troch rokov.

Prvopotrestaným páchatelom, najmä za úmyselný prečin, súdy ukladajú ochranný dohľad na čas jedného roka.

Podľa získaných poznatkov najvyšších súdov republík dochádza k pomerne častému porušeniu ustanovenia § 3 odst. 2 ZOD. Podľa tohto zákonného ustanovenia, ak sa ochranný dohľad ukladá opätovne, a to skôr ako bol vykonaný ochranný dohľad predtým uložený, nesmie čas, na ktorý sa opätovne ukladá, spolu s dosiaľ nevykonaným zvyškom ochranného dohľadu predtým uloženého, prevyšovať tri roky. Chyby boli zistené najmä v súvislosti s ukladáním ochranného dohľadu podľa § 4 odst. 2 ZOD. Spravidla išlo o prípady, keď ochranný dohľad bol skôr uložený postupom podľa § 4 odst. 4 ZOD (t. j. v čase, keď obvinený vykonával trest odňatia slobody) a v novom konaní rozhodovali súdy na podklade novej obžaloby (návrhu na potrestanie) o trestnej činnosti, ktorú obvinený spáchal krátko po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Príčina týchto chýb spočíva v neúplnom skutkovom zistení, najmä v tom, že súdy si nežadovávali spisy o predchádzajúcom odsúdení obvineného, prípadne tieto spisy mali v čase rozhodovania k dispozícii, ale prehliadli v nich založené rozhodnutie o skôr uloženom ochrannom dohlade podľa § 4 odst. 4 ZOD. Vyskytli sa aj také prípady, že uznesenie o uložení ochranného dohľadu postupom podľa tohto zákonného ustanovenia nebolo známe súdu, ktorý rozhodoval o novej obžalobe (návrhu na potrestanie), príp. nebolo založené v príslušnom trestnom spise.

Jedným zo spôsobov, ako možno predísť týmto vážnym chybám, je dôsledné dodržiavanie predpísaného postupu podľa § § 101 a 102 Spravovacieho poriadku pre okresné a krajské súdy, oznámenia č. 18 o výkone ochranného dohľadu, uverejneného v Zbierke inštrukcií a oznámení Ministerstva spravodlivosti ČSR, ročník 1975, čiastka 9 - 10, ako aj podľa prílohy č. 7 bod II tohto poriadku. Podľa tejto prílohy sa registru trestov dodatočne posielajú správy, a to na vzore č. 159 k. p., ak nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, ktorým bol dodatočne uložený ochranný dohľad, ktorým sa upustilo od výkonu ochranného dohľadu alebo ktorým sa rozhodlo o prepustení z ochranného dohľadu (písm. p), a na vzore č. 160 k. p. sa podáva správa, ak zanikol ochranný dohľad, okrem prípadu, že súd rozhodol, že sa podmienenčne prepustený v skúšobnom čase osvedčil (písm. c).

Ustanovenie § 3 odst. 2 ZOD platí aj pri ukladaní súhrnného trestu podľa § 35 odst. 2 Tr. zák., prípadne pri upustení od uloženia súhrnného trestu podľa § 37 Tr. zák. Skôr uložený ochranný dohľad sa teda v týchto prípadoch nezruší a ďalší ochranný dohľad možno uložiť novým rozsudkom len pri dodržaní ustanovenia § 3 odst. 2 ZOD.

Nové právne problémy pri aplikácii ZOD

Pri vykonávaní prieskumu sa zistili nové právne problémy, ktoré sa v doterajších zovšeobecňujúcich materiáloch Najvyššieho súdu ČSSR a najvyšších súdov republík neriešili. Najvyšší súd ČSR riešil tri takéto problémy a Najvyšší súd SSR sa zaoberal dvoma novými právnymi problémami, ku ktorým najvyššie súdy republík zaujali tieto názory, s ktorými súhlasí aj najvyšší súd ČSSR:

a/ k otázke, kedy sa začína výkon ochranného dohľadu v prípade, keď rozsudkom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody bol odpykaný väzbou:

Podľa názor Najvyššieho súdu ČSR ide procesne o obdobný stav, ako keď v konaní podľa § 4 odst. 4 ZOD rozhodne odvolací súd až potom, keď si odsúdený odpykal výkon trestu odňatia slobody; v takomto prípade začína výkon ochranného dohľadu dňom, ktorý nasleduje po dni, keď sa rozhodnutie

stalo právoplatným. Preto v prípade, keď celý trest bol odpykaný väzbou, začína výkon ochranného dohľadu prvým dňom po právoplatnosti rozsudku, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

Vo veci Okresného súdu v P. bola nejasnosť tejto otázky jednou z príčin, že ochranný dohľad uložený na jeden rok zanikol uplynutím času skôr, než orgán VB pristúpil k spísaniu podmienok výkonu ochranného dohľadu (§ 10 písm. a/ ZOD).

b/ k otázke, odkedy sa vykonáva ochranný dohľad pri dlhšom prerušení výkonu trestu odňatia slobody:

Vo veci Okresného súdu v Ú. bola obvinená za trestný čin príživníctva podľa § 203 Tr. zák. odsúdená na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov a bol jej uložený ochranný dohľad na čas dvoch rokov. Obvinená vykonávala uložený trest od 20. 2. 1974 do 3. 5. 1974, keď jej bol výkon trestu pre tehotenstvo prerušený do 2. 9. 1974. Pretože obvinená 25. 8. 1974 porodila dieťa, bol jej výkon trestu prerušený do 31. 12. 1974. S výkonom ochranného dohľadu sa nezačalo.

K tejto otázke Najvyšší súd ČSR uviedol:

Podľa § 5 odst. 1 ZOD sa s výkonom ochranného dohľadu začne po výkone trestu odňatia slobody. Ak predseda senátu odloží výkon trestu odňatia slobody na čas dlhší než tri mesiace, rozhodne zároveň o tom, či sa má s výkonom ochranného dohľadu začať pred nariadením výkonu trestu odňatia slobody (§ 5 odst. 2 ZOD). Ide tu teda o výnimku z § 5 odst. 1 ZOD, ktorá platí len pri odklade výkonu trestu odňatia slobody, teda pred jeho výkonom. Pri prerušení výkonu trestu odňatia slobody začne ochranný dohľad až po výkone časti (presnejšie po vykonaní zvyšku) trestu po jeho prerušení.

c/ k otázke, či v prípade, že súd vyššieho stupňa na základe konania o opravnom prostriedku zruší len výrok o nepodmienečnom treste odňatia slobody (pri ponechaní výroku o vine), musí vždy zrušiť aj výrok o uloženom ochrannom dohľade.

Ochranný dohľad podľa § 4 odst. 1, 2 ZOD ukladá súd páchatelovi, ktorého odsudzuje za úmyselný trestný čin alebo za úmyselný prečin na nepodmienečný trest odňatia slobody. Možnosť uloženia ochranného dohľadu je teda viazaná bezprostredne na uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody; výrok o uložení ochranného dohľadu nadväzuje na výrok o uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody a má v ňom svoj podklad. Preto treba v konaní o opravnom prostriedku pri zrušení výroku o nepodmienečnom treste odňatia slobody vždy zrušiť aj výrok o uložení ochranného dohľadu.

d/ k otázke, či možno uložiť ochranný dohľad podľa § 4 odst. 1, resp. odst. 2 ZOD v prípadoch, keď súd u páchatela odsudzovaného ako obzvlášť nebezpečný recidivista, resp. odsudzovaného za úmyselný trestný čin alebo za úmyselný prečin, upustí od uloženia súhrnného trestu alebo od uloženia ďalšieho trestu (§ 37 Tr. zák.), pričom v skoršej veci bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý považuje súd rozhodujúci v neskoršej veci za dostatočný.

Podľa názoru Najvyššieho súdu SSR pri riešení tejto otázky treba vychádzať z toho, že upustenie od uloženia súhrnného alebo ďalšieho trestu nie je totožné z upustením od potrestania podľa § 24 alebo § 25 Tr. zák. Pri upustení od potrestania páchatel zostáva beztrestným, takže sa naň hľadí, akoby nebol odsúdený (§ 24 odst. 2 Tr. zák.). Ale ak súd upustí od uloženia súhrnného alebo ďalšieho trestu, páchatel sa nestane beztrestným, iba sa v ďalšom rozsudku neuloží trest. Predchádzajúce potrestanie však v tomto prípade prevezme funkciu súhrnného alebo ďalšieho trestu. Z uvedeného vyplýva, že podmienku, vyžadovanú § 4 odst. 1 a § 4 odst. 2 ZOD pri ukladaní ochranného dohľadu, aby páchatel bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody, tu spĺňa nepodmienečný trest odňatia slobody uložený v skoršej veci, ktorý preberá funkciu súhrnného alebo ďalšieho trestu.

Možno preto uložiť ochranný dohľad aj v prípadoch, keď sú u páchatela odsudzovaného za úmyselný trestný čin alebo za úmyselný prečin, upustí podľa § 37 Tr. zák. od uloženia súhrnného alebo ďalšieho trestu, pokiaľ v skoršej veci bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý považuje súd rozhodujúci v neskoršej veci za dostatočný.

K tomu treba poznamenať, že ak predchádzajúcim rozsudkom bol už ochranný dohľad uložený, pri opätovnom uložení ochranného dohľadu platí obmedzenie podľa § 3 odst. 2 ZOD.

e/ k otázke, či prokurátor má v zmysle § 178 odst. 1 Tr. por. urobiť v obžalobe návrh, aby súd uložil ochranný dohľad, ak je toho názoru, že sú splnené zákonné podmienky:

Ustanovenie § 178 odst. 2 Tr. por. výslovne ukladá prokurátorovi povinnosť urobiť v obžalobe návrh na uloženie ochranného liečenia, ochrannej výchovy alebo zbadania veci, ak je toho názoru, že sú splnené zákonné podmienky. V zmysle § 178 odst. 2 Tr. por. takýto návrh môže urobiť aj samostatne. Skutočnosť, že citované zákonné ustanovenie výslovne neustanovuje povinnosť prokurátora urobiť príslušný návrh v obžalobe aj u ochranného dohľadu, neoslobodzuje prokurátora od povinnosti urobiť takýto návrh v obžalobe. Vyplýva to z ustanovenia § 11 odst. 1 ZOD, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje ináč, použijú sa na konanie a rozhodovanie o ochrannom dohlade primerane ustanovenia Trestného poriadku, teda aj ustanovenie § 178 odst. 1 Tr. por.

Záver:

Zákon o ochrannom dohlade je významným nástrojom boja proti kriminalite, najmä proti recidíve. Správne uplatňovanie tohto zákona v praxi je jednou z úloh orgánov činných v trestnom konaní, ktoré im uložila rezolúcia XIV. zjazdu KSC a ktoré sú aj súčasťou realizácie trestnej politiky po XV. zjazde KSC.

Plneniu uvedenej úlohy venovali súdy už od začiatku účinnosti tohto zákona veľkú pozornosť. Najvyšší súd ČSSR, najvyššie súdy republík i krajské súdy riešili celý rad právnych otázok, usmerňovali a zjednocovali súdnu prax.

Zvýšené úsilie, ktoré súdy venujú výkladu a aplikácii Zákona o ochrannom dohlade, sa postupne odráža v celkovej úrovni ukladania ochranného dohľadu. Napriek tejto zlepšujúcej sa tendencii súdneho rozhodovania sa aj naďalej vyskytuje pri ukladaní ochranného dohľadu nerovnomernosť, ktorú objektívne faktory síce značne ovplyvňujú, ale plne neodôvodňujú. Nedostatky sa vyskytujú najmä pri aplikácii § 4 odst. 2 ZOD, ktoré spočívajú hlavne v tom, že ochranný dohľad sa neuloží, hoci sú splnené podmienky pre jeho uloženie. Vyskytujú sa však aj také prípady, v ktorých súd uloží ochranný dohľad, hoci ochrana spoločnosti vzhľadom na stupeň narušenia páchatelom nevyžaduje uloženie tohto ochranného opatrenia. Je preto potrebné, aby najvyššie súdy republík i krajské súdy naďalej venovali tejto problematike náležitú pozornosť so zameraním na odstránenie uvedenej neodôvodnenej nerovnomernosti.

Využívanie inštitúcie fakultatívnych povinností a obmedzení podľa § 2 odst. 2 ZOD je stále slabým článkom súdneho rozhodovania. Tento nežiadúci stav vyplýva hlavne z toho, že súdy si dostatočne neuvedomujú, že táto ustanovizeň je významným nástrojom individualizácie ochranného dohľadu a prispôsobenia jeho obsahu potrebám resocializácie a dovršenia nápravy páchatelom. K celkovému zlepšeniu situácie pri ukladaní ďalších povinností a obmedzení by mohla účinne prispieť aj vyššia aktivita a iniciatíva orgánov prípravného konania a orgánov objasňovania. Tieto orgány by mali častejšie podávať konkrétne návrhy na uloženia týchto povinností a obmedzení.

V súlade s cieľom sledovaným zákonom súdy ukladajú ochranný dohľad podľa § 4 odst. 2 ZOD najmä recidivistom prvopotrestaným páchatelom v podstatne menšom počte. Postup súdov je správny aj v

tom, že ochranný dohľad ukladajú prevažne za trestné činy, zatiaľ čo za prečiny v menšom rozsahu.

Prax súdov je správna aj pri rozhodovaní o dĺžke trvania ochranného dohľadu. Obzvlášť nebezpečným recidivistom a viacej narušeným recidivistom súdy spravidla ukladajú ochranný dohľad v maximálnej výmere. Prvopotrestaným páchatelom za menej závažný trestný čin alebo prečin sa ukladá ochranný dohľad na dolnej hranici alebo blízko dolnej hranice zákonného rozpätia.

Prieskumom bolo zistené, že dochádza k pomerne častému porušeniu ustanovenia § 3 odst. 2 ZOD. Ide o závažnú chybu, ktorá – pokiaľ nebola napravená súdom druhého stupňa – môže sa napraviť len sťažnosťou pre porušenie zákona. Dozorová činnosť najvyšších súdov republík a krajských súdov by sa mala v ďalšom období orientovať aj na odstránenie tohto nedostatku.

Odôvodnenie výroku rozsudku (uznesenia) o uložení ochranného dohľadu nie je stále na žiadúcej úrovni. Aj výrok o uložení ochranného dohľadu treba odôvodniť spôsobom predpísaným zákonom tak, aby tento výrok bol preskúmateľný a posilnil výchovný účinok súdneho rozhodnutia.

Vo vykonávacom konaní rozhodujú súdy len v malom počte prípadov. Čiastočne sa zlepšilo využívanie inštitúcie upustenia od výkonu ochranného dohľadu a prepustenia osoby z výkonu ochranného dohľadu. V týchto prípadoch môže súd rozhodnúť len na návrh oprávnených osôb, ktoré by mali týmto otázkam venovať väčšiu pozornosť.